

Školy a školská zařízení 2021/22

Analytická část – 4. Konzervatoře

Jak již bylo v kapitole o středních školách zmíněno, konzervatoře jsou školy, kde se uskutečňuje jak střední vzdělávání s maturitní zkouškou, tak i vyšší odborné vzdělávání. Střední vzdělání s maturitní zkouškou lze získat nejdříve po čtyřech letech v denní formě šestiletého vzdělávacího programu (určeného pro absolventy základních škol), nebo po osmi letech v denní formě vzdělávání v osmiletém vzdělávacím programu v oboru tanec (určeném pro žáky po ukončení 5. ročníku základních škol, kteří v prvních čtyřech ročnících konzervatoře plní povinnou školní docházku). Pokud žák absolvuje všechny ročníky konzervatoře a vykoná závěrečné absolutorium, získává vyšší odborné vzdělání v konzervatoři a je mu přiznán titul diplomovaný specialista (DiS.).

V konzervatořích se ve školním roce 2021/22 vzdělávalo celkem 3 880 **žáků**, a sice na 18 školách¹. Téměř čtyři pětiny žáků se vzdělávaly ve školách veřejného zřizovatele (3 079, tj. 79,4 %), zbytek ve školách soukromých (559, tj. 14,4 %) a církevních (242, tj. 6,2 %) - viz tabulku 4.1. Celkem 3 281 žáků (tj. 84,6 %) se pak vzdělávalo v šestiletém programu a 599 žáků (tj. 15,4 %) v programu osmiletém.

Tab. 4.1 Konzervatoře - počet škol, žáků a učitelů celkem a dle zřizovatele školy (2021/22)

zřizovatel	školy		žáci		učitelé ¹⁾		žáků na 1 učitele
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	
veřejný	13	72,2	3 079	79,4	927,6	84,5	3,3
soukromý	3	16,7	559	14,4	108,8	9,9	5,1
církevní	2	11,1	242	6,2	61,4	5,6	3,9
celkem	18	100	3 880	100	1 097,8	100,0	3,5

¹⁾ přepočtení na počet plných úvazků, neboli plně zaměstnané učitele

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

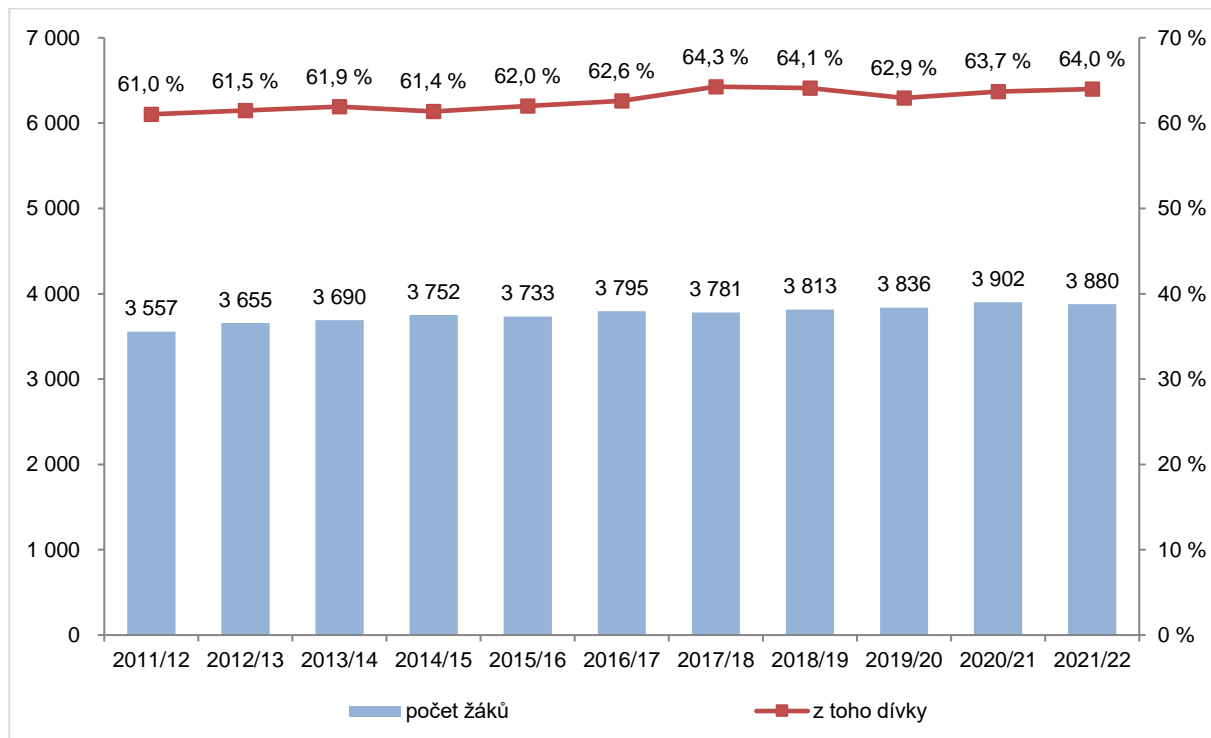
Na jednoho **učitele** (resp. na jeden plný úvazek učitele) připadalo v průměru 3,5 žáků. Přitom ve školách s veřejným zřizovatelem připadalo na jednoho učitele méně žáků (3,3), než jak tomu bylo ve školách se soukromým či církevním zřizovatelem (5,1, resp. 3,9 žáků). Ač byl stále počet žáků na plný úvazek učitele ve školním roce 2021/22 nejvyšší v soukromých školách, oproti školnímu roku 2020/21 klesl ze 13,9 žáků na úvazek učitele na 5,1 žáků na učitele. Lze však poznamenat, že školní rok 2020/21 byl co se počtu úvazků učitelů v soukromých školách výjimečný - oproti školnímu roku 2019/20 se jejich počet snížil o 85,6 % (ze 124,8 plných úvazků na 40,2 úvazku). Nabízí se tedy hypotéza, že během pandemie onemocnění covid-19, kdy se zavíraly školy a vyučovalo se z velké části dálkově, soukromé konzervatoře dočasně zredukovaly počet úvazků učitelů.

Pokud se jedná o genderové složení, v kapitole věnované středním školám bylo řečeno, že tři pětiny všech středoškolských učitelů přepočtených na plně zaměstnané tvořily ženy. Oproti tomu v konzervatořích byl podíl žen a mužů mezi pedagogy poměrně vyrovnaný. Ve školním roce 2021/22 tvořily ženy 53,1 % všech učitelů.

¹ Školou je myšlen právní subjekt s jedním ředitelstvím, které může zahrnovat více odloučených pracovišť, jakož i více úrovní a druhů vzdělávání.

Věnujme nyní pozornost **vývoji počtu žáků v čase**. Výše bylo uvedeno, že počet žáků v základních školách měl v posledních deseti letech vzestupnou tendenci. Počet žáků ve středních školách naopak klesal a teprve v posledních třech školních rocích začal stoupat. Pokud se jedná o konzervatoře, počet žáků se v desetileté časové řadě zvýšil z 3 557 žáků ve školním roce 2011/12 na 3 902 žáků ve školním roce 2020/21, v posledním roce však mírně poklesl na 3 880 žáků. Podíl dívek z těchto žáků se ve sledovaných školních rocích pohyboval mezi 61 % ve školním roce 2011/12 a 64,3 % ve školním roce 2017/18 – viz graf 4.1. Doplňme, že za posledních deset let zůstal počet konzervatoří celkem, jakož i počet konzervatoří poskytujících šestileté a osmileté vzdělávání neměnný.

Graf 4.1 Konzervatoře – vývoj počtu žáků a podílu dívek

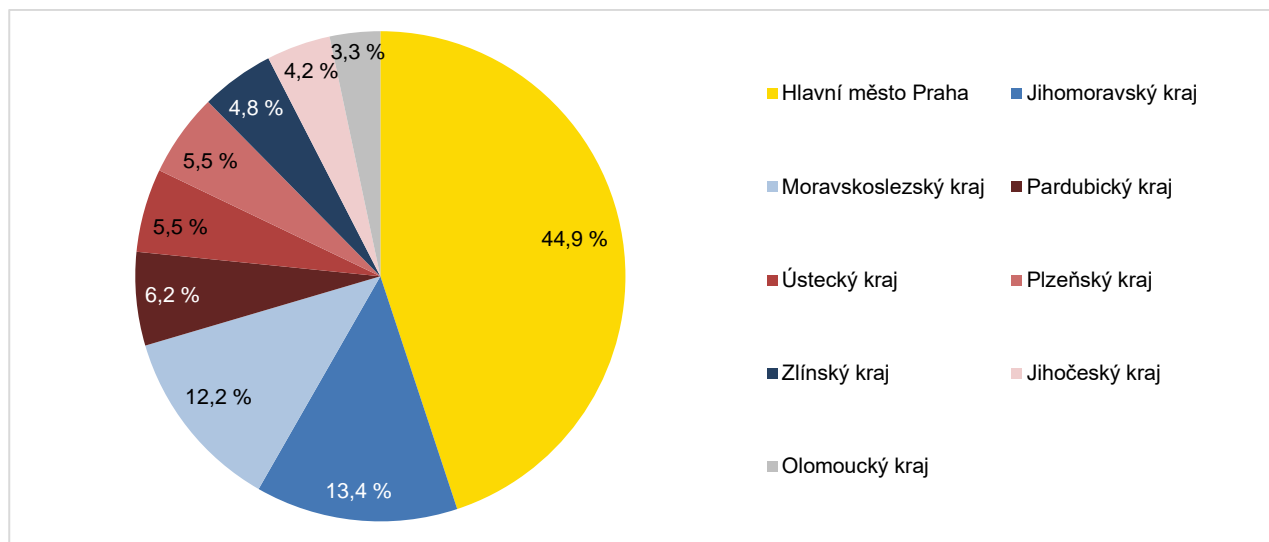

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Podíváme-li se na **rozložení konzervatoří do krajů v České republice**, pak osm z celkem osmnácti konzervatoří se ve školním roce 2021/22 nacházelo v Praze, po dvou v Jihomoravském a Moravskoslezském kraji a po jedné konzervatoři v kraji Jihočeském, Plzeňském, Ústeckém, Pardubickém, Olomouckém a Zlínském. Ve všech těchto krajích konzervatoře nabízely vzdělávání v šestiletém programu. Kromě toho v Praze tři konzervatoře nabízely vzdělávání v osmiletém programu a jednu takovou konzervatoř najdeme i v kraji Jihomoravském a Moravskoslezském.

Graf 4.2 znázorňuje, jaký **podíl žáků** konzervatoří se ve školním roce 2021/22 vzdělával **v jednotlivých krajích České republiky**. Jak lze z počtu konzervatoří v jednotlivých krajích odvodit, velká část žáků se ve školním roce 2021/22 vzdělávala na pražských konzervatořích (44,9 %; celkem 1 743 žáků) a větší než desetinový podíl žáků najdeme též v konzervatořích v Jihomoravském a Moravskoslezském kraji (13,4 %, resp. 12,2 %). V kraji Pardubickém, Ústeckém i Plzeňském se vzdělávalo více než 5 % ze všech žáků konzervatoří (6,2 %, resp. 5,5 %). Menší než pětiprocentní podíly pak najdeme v krajích Zlínském (4,8 %), Jihočeském (4,2 %) a Olomouckém (3,3 %), kde se vzdělávalo již méně než 200 žáků (nejméně v Olomouckém kraji, konkrétně 129 žáků).

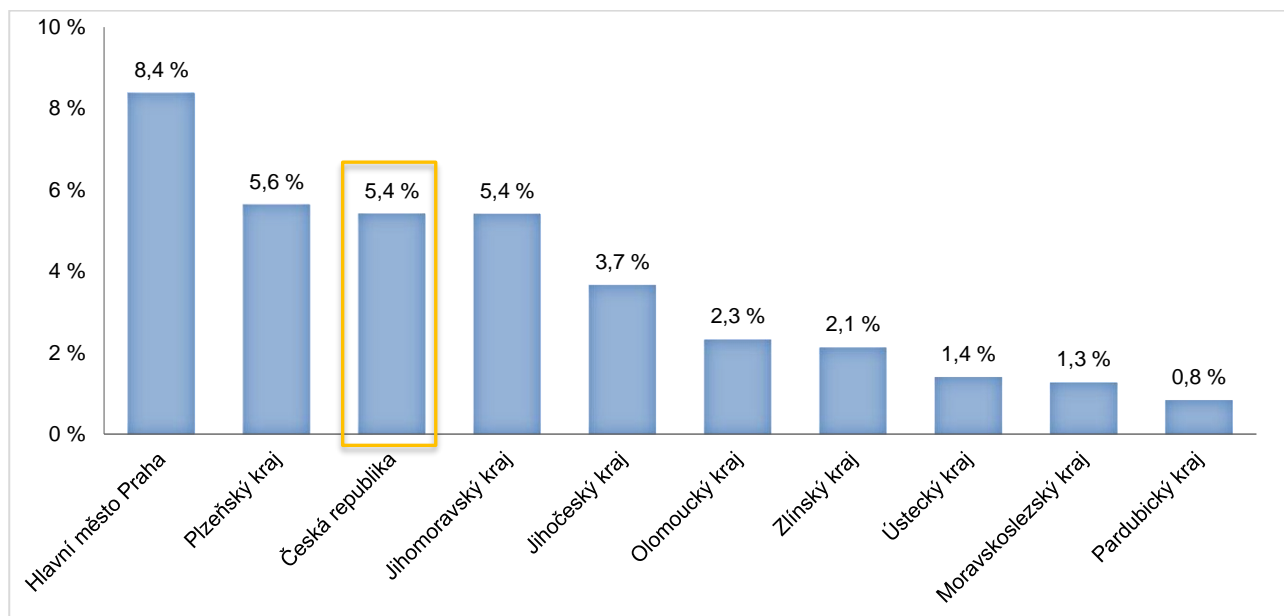

Graf 4.2 Konzervatoře – podíly žáků vzdělávajících se v jednotlivých krajích (2021/22)

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Ve školním roce 2021/22 navštěvovalo konzervatoře v České republice celkem 210 **žáků cizí státní příslušnosti**, což jsou 5,4 % z celkového počtu žáků. Z toho bylo 73 žáků ze Slovenska, 42 z Ukrajiny, 36 z Ruska a devět z Běloruska. Z ostatních jednotlivých cizích zemí již bylo v našich konzervatořích zaznamenáno 6 a méně žáků.

Graf 4.3 uvádí podíly **žáků cizí státní příslušnosti** vzdělávajících se v konzervatořích v jednotlivých krajích ve školním roce 2021/22. Není překvapivé, že nejvyšší podíl žáků cizí státní příslušnosti najdeme v pražských konzervatořích (8,4 %). Nadprůměrného podílu cizinců dosáhl také Plzeňský kraj (5,6 %). Celorepublikovému průměru se vyrovnal kraj Jihomoravský (5,4 %). Naopak nejmenší podíl cizinců zaznamenaly konzervatoře v kraji Pardubickém (0,8 %). V ostatních krajích bylo v konzervatořích od 1,3 % do 3,7 % cizinců.

Graf 4.3 Konzervatoře – podíly žáků cizí státní příslušnosti vzdělávajících se v jednotlivých krajích (2021/22)

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

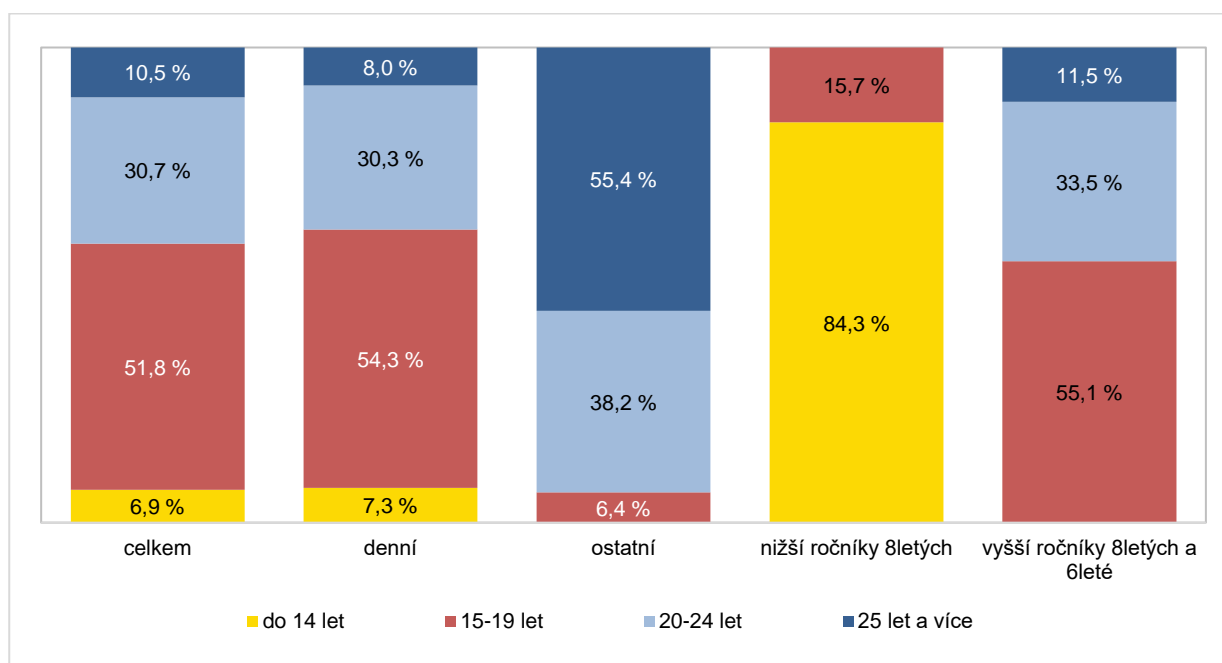
Můžeme doplnit, že v konzervatořích v České republice se ve školním roce 2021/22 vzdělávalo celkem 89 žáků **se zdravotním postižením**, z čehož 34 žáků tvořily dívky. Téměř polovina těchto žáků (celkem 42) se vzdělávala v pražských konzervatořích, dalších 20 žáků v konzervatořích v Moravskoslezském kraji. Již méně

než deset jich bylo v konzervatořích v kraji Jihomoravském (8), Olomouckém (7), Ústeckém (6) Pardubickém (5) a Zlínském (1).

Ve školním roce 2021/22 se na konzervatořích vzdělávalo 94,7 % žáků **denní formou studia** a 5,3 % **jinou formou**. Celkem 8,2 % žáků navštěvovaly **nižší ročníky** osmiletých konzervatoří spadající do povinné školní docházky a 91,8 % pak vyšší ročníky osmiletých konzervatoří a šestileté konzervatoře.

Z délky vzdělávání na konzervatořích a možnosti vzdělávat se i v pozdějším věku (např. při zaměstnání) je zřejmé, že v konzervatořích najdeme žáky spadající do **širokého věkového rozpětí**. Graf 4.4 ukazuje rozložení žáků konzervatoří dle věku celkem, v dělení na denní a ostatní formy vzdělávání a na nižší ročníky konzervatoře spadající do povinné školní docházky a vyšší ročníky. Jak je patrné, více než desetina žáků navštěvujících vyšší ročníky osmileté konzervatoře nebo šestiletou konzervatoř byla ve věku 25 let a více (11,5 %). Mezi žáky, kteří se vzdělávali jinou než denní formou, zaujímali žáci ve věku 25 let a více dokonce 55,4 %. Z jiného úhlu pohledu lze doplnit, že ze žáků ve věku 25 let a více se jich 72,2 % vzdělávalo denní formou studia a 27,8 % jinou formou.

Graf 4.4 Konzervatoře – rozdělení žáků dle věku celkem a dle formy a úrovně vzdělávání (2021/22)

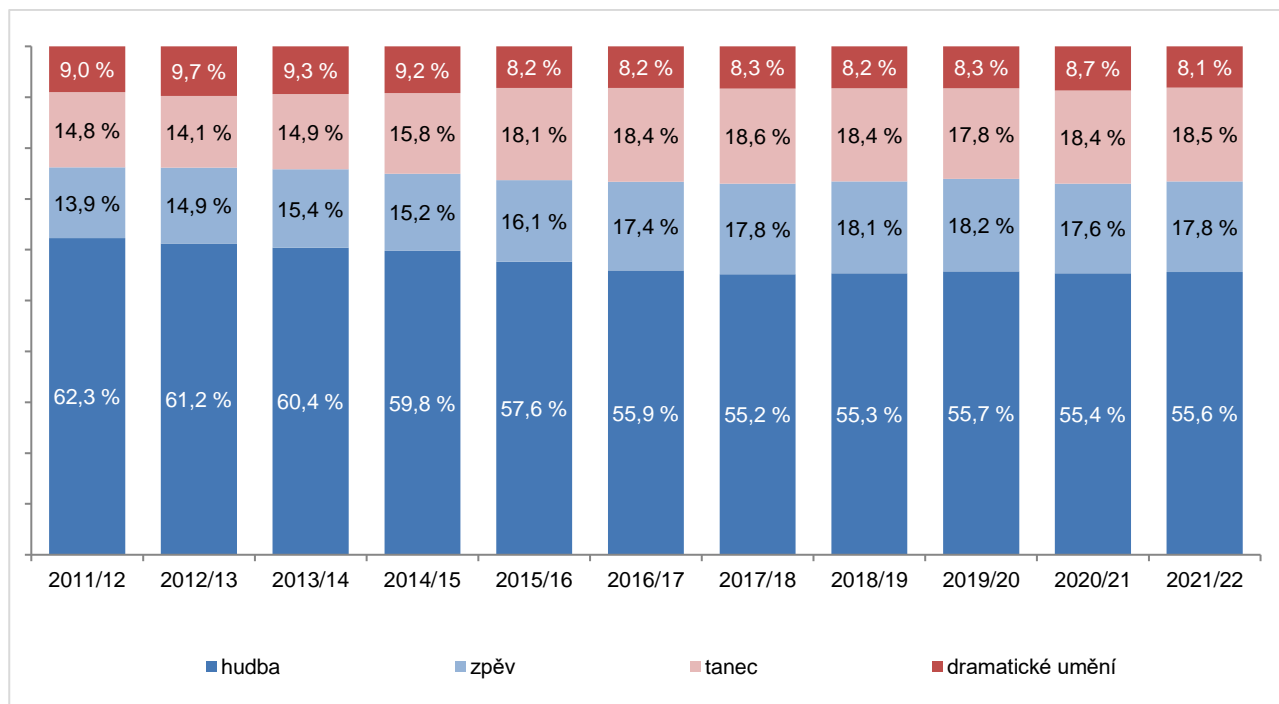

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT

Graf 4.5 dále ukazuje, jaký podíl žáků konzervatoří studoval ten který **obor** v letech 2011/12 až 2021/22. Jak je patrné, nejvyšší podíl žáků se ve všech uvedených letech vzdělával ve hře na hudební nástroj, dirigování či skladbě (tj. v oboru hudba). Ve školním roce 2011/12 činil podíl takových žáků 62,3 %, pak se pozvolna snižoval až na 55,2 % ve školním roce 2017/18. V následujících školních rocích pak kolísal mezi 55,2 % a 55,7 %. Téměř trvalý růst podílu žáků zaznamenal ve školních rocích 2011/12 až 2019/20 obor zpěv. Ve školním roce 2011/12 jej studovalo 13,9 % žáků konzervatoří, ve školním roce 2019/20 pak 18,2 % žáků. Ve školním roce 2020/21 se však snížil na 17,6 % a v uplynulém školním roce činil 17,8 %. Od roku 2012/13 do roku 2017/18 také rostl podíl žáků vzdělávajících se v oboru tanec (z 14,1 % na 18,6 %). V následujících dvou školních rocích o necelý procentní bod poklesl, v uplynulém školním roce však činil opět 18,5 %. Nakonec, podíl žáků vzdělávajících se v oboru dramatické umění v čase kolísal, a sice mezi 8,1 % (ve školním roce 2021/22) a 9,7 % (ve školním roce 2012/13).

Graf 4.5 Konzervatoře – podíly žáků vzdělávajících se v různých oborech (2011/12 až 2021/22)

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT